

POSTANOWIENIE

Dnia 13 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący)

SSN Piotr Prusinowski (sprawozdawca)

SSN Romualda Spyt

ze skargi M. B.

o wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu
Apelacyjnego w [...] - III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 1
czerwca 2016 r., sygn. III AUa [...] wydanym w sprawie
z wniosku M. P. z udziałem zainteresowanej M. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych - Oddziałowi w L.

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego i o wysokość podstawy
wymiaru składek,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 13 czerwca 2018 r.,

zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z
dnia 15 grudnia 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] postanowieniem z dnia 15 grudnia 2017 r. odrzucił
skargę M. B. o wznowienie postępowania. Rozstrzygnięcie zapadło przy
następujących ustaleniach faktycznych.

Wyrokiem z dnia 1 czerwca 2016 r., wydanym w sprawie z udziałem
zainteresowanej M. B. o sygn. III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację

wnioskodawcy M. P. od wyroku Sądu Okręgowego w L. W dniu 1 grudnia 2017 r. zainteresowana M. B. wniosła do Sądu Apelacyjnego w [...] skargę o wznowienie postępowania zakończonego powyższym prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego, wskazując jako podstawę wznowienia art. 403 § 2 k.p.c. W skardze podniosła, że postępowanie powinno zostać wznowione z uwagi na wykrycie okoliczności faktycznych i środków dowodowych, które mogły mieć wpływ na wynik sprawy, a z których nie mogła skorzystać w dacie prowadzonego postępowania. Nowym dowodem jest „program nauczania” dający świadectwo wykonywania przez nią szkolenia tylko w ramach umowy zlecenia, wykluczający z tej umowy zadania egzaminacyjne, które nie mogły być nim objęte z racji odrębności zadań. Nieprawidłowości zaistniałe na etapie postępowania przed organem rentowym, znajdujące odzwierciedlenie w sporządzonym protokole kontroli, były przyczyną uznania przez sąd, że zawierane przez nią z płatnikiem umowy były umowami zlecenia, a nie umowami o dzieło. Wyroki wydane przez Naczelny Sąd Administracyjny w sprawach II GSK [...] i II GSK [...], były czynnikiem inicjującym wykrycie nieprawidłowości w merytorycznej treści protokołu kontroli i decyzji [...] i dowodem na niezgodność ustaleń ze stanem faktycznym. Podniosła, iż w dniu 30 sierpnia 2017 r. po zapoznaniu się ze wskazanymi wyrokami Naczelnego Sądu Administracyjnego powzięła wiedzę odnośnie wykrycia faktów i okoliczności niezgodnych ze stanem faktycznym, wydane w sprawach II GSK [...], których przedmiotem rozpoznania były umowy o dzieło identyczne z umowami o dzieło w postępowaniu III AUa [...]. Wskazała, że dokonano trzykrotnego potwierdzenia nieprawdy, zaniechano ustalenia stanu faktycznego na podstawie zebranych dowodów, wykreowano wirtualne fakty i okoliczności, nieprawdziwym faktom i okolicznościom przypisano nieprzystające do tego stanu przepisy. Powyższe wyroki NSA dają świadectwo skali manipulacji i poświadczania nieprawdy przez urzędników organu rentowego. Mając na uwadze, że wiedzę o podstawie wznowienia powzięła dopiero po otrzymaniu protokołu kontroli i wyroków NSA od M. P. w dniu 30 sierpnia 2017 r., termin do określony w art. 407 § 1 k.p.c. został zachowany.

Sąd Apelacyjny uznał, że skarga podlega odrzuceniu. Podkreślił, że przepisy odnoszące się do skargi o wznowienie postępowania powinny być interpretowane

ściśle. Nowym dowodem uzasadniającym w ocenie zainteresowanej wznowienie postępowania jest odnaleziony i przekazany zainteresowanej przez M. P. „program nauczania” oraz otrzymane w dniu 30 sierpnia 2017 r. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego wydane w sprawach II GSK [...] i II GSK [...], których przedmiotem rozpoznania były umowy o dzieło identyczne z umowami w postępowaniu III AUa [...].

Sąd odwoławczy zauważył, że zgodnie z art. 403 § 2 k.p.c. można żądać wznowienia postępowania w razie późniejszego wykrycia prawomocnego wyroku, dotyczącego tego samego stosunku prawnego, albo wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu.

Podstawa wznowienia z art. 403 § 2 k.p.c. w kontekście późniejszego wykrycia prawomocnego wyroku jest spełniona tylko wtedy, gdy wykryty wyrok był już prawomocny, zanim zapadł wyrok w postępowaniu, którego wznowienia się żąda (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 27 czerwca 1997 r., CKN 149/97, OSNC 1998 nr 1, poz. 9; z 21 stycznia 2011 r., II PZ 51/10, LEX nr 784934). Wyroki, na które powołuje się zainteresowana, zapadły w dniu 11 kwietnia 2017 r. a zatem po uprawomocnieniu się wyroku z dnia 1 czerwca 2016 r., kończącego postępowanie w sprawie o sygn. III AUa [...]. Okoliczność ta wyklucza przyjęcie, że została spełniona podstawa wznowienia wskazana w art. 403 § 2 k.p.c.

Sąd Apelacyjny dodał, że M. B. dodatkowo podnosiła w skardze, iż z treści powyższych wyroków NSA dowiedziała się o licznych nieprawidłowościach organu rentowego, skutkujących nieuwzględnieniem odwołania, w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem z dnia 1 czerwca 2016 r. W szczególności wskazała na rozbieżność stanu faktycznego i kwalifikacji prawnej zaskarżonej decyzji nr [...], wydanej na podstawie, zawierającego w jej ocenie nieprawdę, protokołu kontroli. Zarzuty te również nie mogą być uznane za podstawę wznowienia. Sąd Apelacyjny zauważył, że w razie wskazania podstawy wznowienia, o jakiej mowa w art. 403 § 2 k.p.c., dla uwzględnienia skargi niezbędne jest kumulatywne spełnienie trzech przesłanek: 1) wykrycia po uprawomocnieniu się wyroku okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które istniały w toku postępowania zakończonego zaskarżonym wyrokiem, ale nie zostały powołane; 2) niemożność skorzystania z

tychże okoliczności lub środków dowodowych w poprzednim postępowaniu; 3) możliwość ich wpływu na wynik sprawy.

Protokół kontroli sporządzony przez pracowników ZUS był znany zainteresowanej w toku postępowania, którego wznowienia obecnie żąda. Mogła więc kwestionować jego ustalenia w toku postępowania, zakończonego wyrokiem z 1 czerwca 2016 r. Sformułowany w skardze zarzut sprzeczności w ustaleniach stanu faktycznego, czy zarzut błędnej kwalifikacji prawnej, stanowią zarzuty *stricto* apelacyjne, a nie prowadzące do wznowienia postępowania w sprawie. Z tych powodów Sąd odwoławczy uznał, że w sprawie nie zachodzi podstawa wznowienia określona w art. 403 § 2 k.p.c. Dlatego, na podstawie art. 410 § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.

Zażalenie wniósł pełnomocnik wnioskodawcy M. P. Zarzucił, że przy jego wydawaniu Sąd Apelacyjny naruszył prawo procesowe (art. 328 § 2 k.p.c.) w sposób mający wpływ na ostateczne rozstrzygnięcie, w ten sposób, że sporządził uzasadnienie w sposób uniemożliwiający ustalenie, na jakiej podstawie Sąd ten przyjął, że „program nauczania” nie jest nowym dowodem w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c., a co nie tylko uniemożliwia merytoryczną kontrolę odwoławczą przedmiotowego rozstrzygnięcia, lecz także wskazuje na to, że Sąd w ogóle nie rozważył zasadności niniejszego argumentu (a więc częściowo nie rozpoznał istoty sprawy), który mógłby prowadzić do odmiennego rozstrzygnięcia.

Kierując się tym zarzutem, skarżący domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Po przeanalizowaniu skargi o wznowienie postępowania, uzasadnienia Sądu Apelacyjnego, a także zażalenia, trudno nie przyznać racji skarżącemu. Sąd odwoławczy faktycznie nie wskazał przyczyn, dla których „program nauczania” nie spełnia przesłanek z art. 403 § 2 k.p.c. W tym zakresie brak jakichkolwiek rozważań. Wada ta oznacza niezachowanie standardów z art. 328 § 2 k.p.c. Zakres rozważań w zakresie wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku (postanowienia) wyznaczany jest przez adekwatną regulację prawną. Sąd wydał rozstrzygnięcie z art. 410 § 1 k.p.c.,

stwierdzając, że skarga nie została oparta na ustawowej podstawie. Stanowisko to w rozpoznawanej sprawie koresponduje z art. 403 § 2 k.p.c., który wymaga, aby doszło do wykrycia środka dowodowego, który mógłby mieć wpływ na wynik sprawy, a z którego strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Z uzasadnienia postanowienia nie można dowiedzieć się, które z wymienionych kryteriów nie ziściło się, tym samym nie można zweryfikować poprawności odrzucenia skargi.

Mając na uwadze powyższą konkluzję, na podstawie art. 394¹ § 2 i § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.